

XASR

TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI — O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI NASHRI

IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

28 (134)-сон, 2006 йил 13 июль

www.21asr.com

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

2 Кун тартибда: электрот билан ишлаш, қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш билан боғлиқ масалалар муҳокамаси

ЖАРАЁН

7 Уруғлик етиштириш учун хўжаликнинг ер-тупроқ шароити қулай, техникаси етарли, фермернинг тажрибаси юқори бўлиши керак

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

9 Расмий маълумотларга қараганда, Ироқда уруш бошлангандан бери 120 мингдан ортиқ тинч фуқаро ҳалок бўлди

«ЎздЭУавто» — 10 ёшда

Мустақиллик мўъжизаси

1996 йил 10 июль мустақил Ўзбекистон тарихига зарҳал ҳарфлар билан битилган саналардан биридир. Айнан шу куни Юртбошимиз ташаббуси билан саноатимиз гигантларидан бири — «ЎздЭУавто» қўшма корхонаси ишга туширилган, мустақилликнинг 5 йиллигига санокли кунлар қолганда Асака шахридаги ушбу корхонада биринчи ўзбек автомобилнинг илк намунаси дунё юзини кўрган, фахр-ифтихор туйғусидан халқимизнинг боши осмонга етган эди.

Тарихи эслашдан осони йўқ. Замонавий автомобиль корхонасини барпо этиш учун нечоғлик катта меҳнат ва маблағ сарфланганини бугун ҳаммамиз яхши биламиз. Аслида бунинг замирида бир олам маъно бор. Мустақилликнинг ўтган 15 йили мобайнида юртимизда не-не тарихий иншоотлар, фахрланасан арзийдиган саноат корхоналари қурилмади, дейсиз. Уларни бир-бир санайдиган бўлсак, ҳисобдан адашишимиз аниқ. Энг муҳими, улар шонли тарихимизнинг бир бўлаги сифатида ҳар биримиз учун азиз ва қадрлидир.

«ЎздЭУавто» ўтган қисқа давр ичида том маънода юртимиз фаҳрига айланди. Агар 10 йил аввал уч русумда 25344 та автомашина ишлаб чиқарилган бўлса, 2005 йилда бу рақам 110 минггага кўпайди, автомобиль турлари бештага етди.

Давоми 3-саҳифада.

ОЗОД ВАТАН ОБОД

1991 йил август ойининг 31 куни Ўзбекистон давлати, халқи, ўзбек миллати учун энг муқаддас тарихий санага айланди. Шу куни давлат ва миллат тақдирини мангуликка дахлдор, аждодларимиз асрлар бўйи орзу этган буюк воқеа содир бўлди. Мамлакатимиз Президентини Ислам Каримов Парламент сессиясида Ўзбекистон Республикасининг миллий мустақиллигини эълон қилди. Минг-минглаб замондошларимиз сингари мен ҳам зангори экран орқали бу оламшумул тарихий воқеага, мангуликка муҳрланган лаҳзаларга гувоҳ бўлганман. Мамлакат раҳбарининг буюк жасорати ва матонатидан вужудим фахру гурурга тўлганди.

Ватаним — ифтихорим

Шавқиддин ЖАМОЛОВ, «Шамс-Навий» фирмаси раҳбари, O'zLiDeP Навоий вилоят кенгаши раисининг ўринбосари

Мустақиллик биз учун чексиз имкониятлар яратиш билан бирга зиммамизга катта масъулият ҳам юклагандики, буни кимдир ўша дамдаёқ, кимдир эса муайян вақт ўтиб, англай бошлади. Мустақиллик йилларида кўпга юртдошларимиз қон-қонига, суяк-суягигагина сингдирилган боқимандалик, мутелик қаридан халос бўлишимиз, ўзлимизни танишимиз зарур эди. Лекин «Эр бошига иш тушса — этик ечмай сув кечар» деганларидек, Ўзбекистон халқи, Ватанимиз чинакам фарзандлари, айниқса, билимдон, тadbirkор ва ишбилармон ёшлар мустақилликни мустаҳкамлаш, мамлакат тараққиётига муносиб ҳисса қўшишни ўзларининг шарафли бурчи, деб билишди. Ўзбекистон улкан бунёдкорлик майдонига айланди. Менинг ўзим ҳам 1992 йилнинг кўламада хусусий фирма очиб, уни падари бузрукворим ва қадрдон шахрим номи билан атадим, Фаолиятини аҳолига бир турдаги хизмат кўрсатишдан бошлаган корхонамиз бугунги кунда нафақат Навоий шахрида, балки бутун вилоятда кўзга кўринган кўп тармоқли, замонавий корхоналардан бирига айланди. Фирмамизнинг бўлимлари хатто вилоятимиздан ташқарида ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Мамлакатимизда тadbirkорлар учун яратилган қулай имкониятлар, шарт-шароитлар тўғрисидаги ҳақиқатлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш тўғрисида ишлаб чиқариш суръат ва самардорлиги тобора ошиб бораёпти. Кўпга янги иш ўринлари яратилмоқда.

Тарихан жуда қисқа давр — 15 йил мобайнида мамлакатимизда Президентимизнинг доно раҳбарлиги остида асрларга татигулик улғувор ўзгаришлар рўй берди. Бундан қувонмай, фахрланмай бўладими?!

Улғу, азиз ва муқаддас байрам арафасида ана шулар ҳақида фикрлар эканман, Истиқлолнинг дастлабки лаҳзаларида қалбимда уқ-уқлаган Ватан тақдирини дахлдорлик туйғуси йилдан-йилга кучлироқ ёлқинлашиб, янги уфқлар томон руҳлантираётганлигини ҳис этмоқдаман.

Ўз муҳбиримиз

Бугун нафақат Ўзбекистон, балки яқин ва узоқ хоризж мамлакатларида ҳам ўз муносиб ўрнини толган «Тико», «Дамас», «Нексия», «Матиз» ва ниҳоят, «Ласетти» русумидаги минглаб автомобиллар кўчаларимизни тўлдириб юрганига кўпам эътибор беравермаймиз. Уша кезларда-чи...

Уша кезларда бу нафақат ишлаб чиқариш жараёнига, балки бевосита мамлакат тақдирини ва сиёсатини жиддий таъсир кўрсатувчи катта воқеага айланган эди. Бироз ортга қайтиб, мулоҳаза юритадиган бўлсак, манзара янада яққол намён бўлади.

Худди кечагидай ёдимда. Парламентнинг навбатдаги сессияси давом этаётган кунлар. Президентимиз корейс ҳамкорлар билан учрашиб, ўзаро ҳамкорликда замонавий

автомобиль заводи барпо этиш ҳақидаги келишувга эришган эди. Депутатлар бу хушxabарни гулдурас қарсақлар билан қарши олгандилар. Айниқса, халқимизнинг ўша дақиқалардаги қувонч ва ҳаяжонини тасвирлаш қийин.

Автомобилсозлик катта сарф-харажати талаб қиладиган соҳа, албатта. Собик Асака прицеплар заводида орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, ўзига хос дизайнга эга, қулай, чиройли ва энг муҳими, арзон автомашиналар ишлаб чиқарилишини тасаввурга сиғдириш мушкул эди. Аммо инсон иродаси ҳамма нарсага қодир экан. Завод конвейеридан биринчи «Тико», биринчи «Дамас», биринчи «Нексия» чиққанида, кўксимиз гурур ва ифтихорга лиммо-лим тўлгани рост.

Орадан кўп ўтмай, Асака машиналари қўлма-қўл бўлиб кетди...

Омад сенга, ўзбек ўғлони!

Шу йилнинг 29 июль куни ҳамюртимиз Фарид Усмонов профессионал армрестлингчилар орасида жаҳон чемпионлигини қўлга киритиш учун навбатдаги жангини ўтказди.

Шухрат ХУЖАЕВ

Халқаро профессионал армрестлинг уюшмаси (IPAA) томонидан Санкт-Петербургда ўтказиладиган беллашувлар бешта вази ва икки йўналиш (чап ва ўнг қўлларда) бўйича ўтказилган мутахассисларнинг таъкидлашларича, мусобақанинг «аср жанги» дея аталаётган марказий учрашуви энг оғир вазнда курашувчи ўзбекистонлик Фарид Усмонов ҳамда россиялик спортчи Артём Клименко ўртасида бўлиб ўтди.

Регламентга кўра, беш раунддан иборат жангларда галаба қозongan курашчилар камар бўйича чемпионлик унвонларини қўлга киритиш билан бирга, IPAA таъсис этган 200 минг АКШ доллари миқдоридagi мукофотни бўлиб оладилар.

Айтиб ўтиш жоиз: ўтган йили хаваскор армрестлингчилар ўртасида ўтказилган жаҳон кубоги баҳсларида олтин медалга сазовор бўлган Осиевнинг мутлақ чемпиони Ф.Усмонов профессионал фаолияти давомида фақат бир марта, у ҳам бўлса, ҳакамларнинг шубҳали хулосаларидан сўнг америкалик Тревис Бэджидга мағлуб бўлганди. Энди эса, сайёранинг энг кучли чап қўли армрестлингчиси номига сазовор бўлиш ниятидан қайтмаган Фарид ўз мақсадига эришиш учун шу йилнинг охирида Артём Клименкони мағлуб этиши зарур. Челябинсклик «ғаройиб бола» осонликча таслим бўладиганлардан эмас. Гарчи у эндигина йигирма ёшга тўлган бўлса-да, ўзига хос жисмоний кўрсаткичларга эгалиги боис, 16 ёшлигдаёқ «катталар» қаторига қўшилишга муваффақ бўлган. Ушанда Артём ўрта вазнда ҳаракат қиларди. Кўп ўтмай, у оғир вазни акаларини ҳам ҳеч қандай қийинчиликсиз енга бошлади. Жумладан, ўтган ойда ўтказилган дастлабки рейтинг жангида Клименко 1999 йилги мутлақ жаҳон чемпиони Руслан Коковени 5:0 ҳисобида доғда қолдириб, ҳамюртимизга рўбарў келадиган бўлди.

Навбатдаги ёвузлик

Ҳиндистондаги энг йирик шаҳарлардан бири — Бомбейда содир этилган террористик портлашлар 200 га яқин инсоннинг ўлимига, 600 дан ортиқ кишининг турли тан жароҳатлари олишига сабаб бўлди. Кўпурчилик ҳаракатлари икки йил муқаддам Мадридда рўй берган фожиаларни эсга салади, деб хабар беради маҳаллий телеканаллар. Ушанда шаҳар атрофида катновчи электр поездлари террорчиларнинг ҳужум объектига айланган эди. Маҳаллий кузатувчилар фикрича, портлашлар ортида Кашмир мустақиллиги учун курашаётган ва «ал-Қоида» билан мустаҳкам алоқада бўлган гуруҳлар турibdи.

Ўтган кунни кечкурун Махараштра штатининг пойтахтида бирданига еттига портлаш амалга оширилган. Одам кўп тўпланадиган темир йўл станцияси ва поездлар нишонга олинганини инобатга олсак, хунрезлик обдон режалаштирилганини тушуниш қийин эмас. Биринчи портлаш Бомбейдан шаҳар остонасидаги Кхер станциясига йўл олган электр поездиди кузатилди. Яна иккита портловчи қурилма платформаларда ҳаракатга келтирилди. Қолган хунрезликлар шаҳарнинг марказий қисми ва унинг атрофида ҳаракатланадиган поездларда амалга оширилган.

Дипломатлар ҳайдалди

Қирғизистон ҳукумати икки нафар америкалик дипломатини ноҳукумат ташкилотлар раҳбарлари билан номақбул муносабатда бўлганликда айблаб, мамлакатдан хайдаб чиқарди, деб хабар беради РИА-Новости. Американинг Бишкекдаги элчихонаси Интернет саҳифасида тарқатилган баёноти орқали Қўшма Штатлар расмий вакилларино номуносиб фаолиятда айблаш ҳақиқатга мос келмаслигини маълум қилган. Расмий вакиллarning фикрича, ушбу айбловлар Қирғизистон билан АКШ ўртасидаги муносабатларга путур етказишдан манфаатдор бўлган томонларнинг хоҳиш-истагига мос келадди.

Америкалик дипломатларнинг хатти-ҳаракатлари ҳақида очик айтилмаган бўлса-да, АКШ элчихонаси баёнотида ушбу чоралар баъзи маҳаллий нодавлат ташкилотларни қўллаб-қувватлашдан сўнг амалга оширилгани эътироф қилинади, Қирғизистондаги муҳолифат вакиллари ва ноҳукумат ташкилотлар билан мулоқотлар давом эттирилгани таъкидланади. Айрим хабарларга кўра, элчихона ходимлари билан боғлиқ можаро харбий ҳаво базаси ижараси борасидаги қирғиз-америка музокараларини чиппака чиқариши ҳам мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2006 йил 11 июлдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистика ва бошқа ҳисобовларни юритиш, шунингдек, бошқа ва бошқа мажбурий тўловлар учун хоризжий валюталарнинг сўмга нисбатан қиймати қийматини белгилади:*	1 Австралия доллари 920,63	1 Миср фунти 213,32	1 Польша злотийси 384,41	10 Жанубий Корея вони 13,01
	1 Англия фунт стерлинги 2266,88	1 Исландия кронаси 16,24	1 СДР 1816,70	10 Япония иенаси 107,81
	1 Дания кронаси 210,29	1 Канада доллари 1099,73	1 Туркия лираси 788,64	1 Россия рубли 45,60
	1 БАА дирҳами 333,68	1 Хитой юани 153,52	1 Швейцария франки 1001,50	1 Украина гривнаси 242,68
	1 АКШ доллари 1225,54	1 Малайзия ринггити 337,15	1 ЕВРО 1567,83	

ИЖТИМОЙ ҲАЁТ

БАХТЛИ кунларни кутиш баъзан ўша
кунларнинг ўзидан ҳам яхшироқ
бўлади

Ризқи бутун эл

Бугун қайси гўшага борманг, қай бир хонадонда бўлманг, гап айланади келиб даллага, азиз неъмат — нонга бориб тақалади. Дастурхонга, энг аввало, тандирдан узилган бўрсилдоқ нон қўйилишида ҳам катта ҳикмат бор. У ўтган йилги далладан. Янги ҳосил хирмонларда сараланапти, далаларда эса ўрим ҳамон давом этмоқда. Фермеру ижарачининг кўнгли тўқ. Зеро, бу йил ҳосил мўл бўлди.

Дониёр КАМОЛ,
Солиҳ ЗОИР

Оққўрғонлик фермер Илхом Турсунбоевни хўжалик аъзоларига дон тарқатаётган пайтда учратдик. Шу кунни тракторчи, сувчиларга бир ярим, чопиқчиларга бир тоннадан дон тақсимлаб берилди. 16 гектар майдонга галла эккан фермернинг кайфияти баланд.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Далладан бўшаган майдонлар такрорий экин экиш учун тайёрланмоқда. Она-замин саховатини қарангки, ундан йилга икки-уч маротабагача ҳосил олиш мумкин. Бу ҳам бўлса, ўзбек деҳқонининг бахти ва толедидир.

Мустақиллик шарофати билан пахта яккахўжмиллигидан кутулиб, дон мустақиллигига эришдик. Соҳада илгор технологияларни кенг жорий этиш, галла уручилигини ривожлантириш, меҳнати оқилона ташкил қилиш орқали тобора юқори натижаларга эришилмоқда. Дастлабки йилларда ўртача ҳосилдорлик 15 центнер атрофида бўлганини яхши эслаймиз. 1996 йилги

мавсумда 1 млн. 200 гектар майдонга бошоқли дон экинлари экилиб, гектар бошига 22,6 центнердан дон етиштирилди. Бу республика тарихида энг юқори кўрсаткич эди.

Қояга чиққан чўққини кўзлайди. Тажриба, омилкорлик ўз самарасини бермоқда. Сўнги саккиз йил ичида суғориладиган ерларда галла ҳосилдорлиги икки баравар зиёдор бўлди. Айни кунга келиб, ҳар гектар ҳисобига 43-45 центнерни ташкил этмоқда. Кўплаб фермер хўжаликлари эришадиган натижалар бундан ҳам юқоридир.

Яна бир муҳим жиҳат: мулкка эгаллик ва моддий манфаатдорлик туйғуси деҳқонга илҳомбахш куч ато этаётгани бор гап. Эндиликда галла асосан фермер хўжаликлари томонидан етиштирилмоқда. Улар ўзлари яратган бойликка ўзлари эгаллик қилишяпти, омборлари донга тўлаяпти, хонадонларига фэйз-барака кираяпти.

— Очиғини айтиш керак, дон мустақиллигини таъминлашда Юртбошимиз Ислмо Каримовнинг хизмати беқиёндир, — дейди "Охангарон-

донмахсулотлари" очик акциядорлик жамияти раиси С. Лутфуллаев. — Буни мамнуният билан таъкидлаётганимиз бежиз эмас. Давлатимиз раҳбарининг қатъияти, ташаббускорлиги туйғайли биз галла қарамлигидан халос бўлдик. Ўз донинг, ўз нонинг бўлганига нима етсин!

Дарҳақиқат, шундай. Қўшни Чиноз тумани галлакорлари ҳам вилоятда биринчилардан бўлиб белгиланган режими зиёдаси билан удалаган эдилар. "Гулзоробод", "Дўстлик", "Эшонобод", С. Раҳимов номли ширкатлар, "Уринбой ҳожи", "Яшил водий", "Соф томчи", "Зарафшон" фермер хўжаликларида ҳар қачонгидан катта хирмон уйилди.

Қаторда норинг бўлса, юкин ерда қолмайди, дейдилар. Жумладан, "Иброҳим ота" фермер хўжалиги раҳбари Ислмо Иброҳимовнинг бу йилги ҳосилдан кўнгли тўқ, 27,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 55 центнердан сара дон етиштирилди.

— Бир умр қишлоқ хўжалиги соҳасида меҳнат қилдим, — дейди Иброҳим ота. — Лекин ҳозиргидек хур, эркин замонни кўрмаганман. Омборимиз бўшамай туриб, яна даллага тўлди. Бу, шубҳасиз, мустақиллик шарофати, истиқлол саодатидандир.

"Галласи бор уйнинг алласи бўлади", дейишади. Дастурхонимиздан кут-барака ари-масин, тандир тўлиб нонлар ёпилаверсин!

"Яратганга минг бор шукрки, ўз донимизга, ўз беминнат нонимизга эга бўлган шу кунларга ҳам етиб келдик".

Ислмо КАРИМОВ.

Кун тартибидида — оила ҳимояси

Бухоро вилоятида бевосита маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда иш юритаётган нодавлат нотижорат ташкилотлар талайгина. Улар фаолияти билан танишар экансиз, аҳолининг турли табақалари, хусусан аёллар ва ёшларни ижтимоий муҳофаза этиш борасида ижобий натижаларга эришилаётганлигига амин бўласиз. "Мадад" оилани ижтимоий ҳимоялаш маркази (раҳбари З.Кенжаева) ташкил этилганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ.

Асхор ИСТАМОВ,
"XXI asr" мухбири

Айни кунда бу ерда тикувчилик цехи, репродуктив саломатлик ва тренажёрлик бўлимлари иш олиб бормоқда. 2005 йил декабрь ойида ННТлар лойиҳаларини молиялаштириш бўйича эълон қилинган танловда "Мадад"чилар томонидан ишлаб чиқилган лойиҳа ғолиб, деб топилди. Бу эса кам таъминланган оилаларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтиришда муҳим аҳамият касб этаётди. Лойиҳа асосида камҳарж, эҳтиёжманд хонадонларнинг 20 нафар ўсмир қизларига пазандалик сирлари ўргатилади, уларда компьютерда ишлаш малакаси шакллантирилади.

Фақат шугина эмас. Вилоятда фаолият олиб бораётган бир қатор ННТлар, жумладан, "Ойдин нури" хотин-қизлар ва "Истикболли авлод" ёшлар скрининг-маърифат марказлари, "Авиденна" болалар ҳақимлари уюшмаси, республика "Хунарманд" уюшмасининг вилоят бўлими, вилоят адвокатлар ҳайъати ҳузуридаги "Хуқуқий ҳимоя маркази", республика "Тадбиркор аёл" уюшмасининг вилоят бўлими, вилоят "Тадбиркорлар" ассоциацияси ҳам давр талабларидан келиб чиқиб, ўз фаолиятини такомиллаштирмоқда.

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтининг вилоят бўлими, "Ойдин нури" скрининг маркази ҳамда "Бухоро консалт" масъулияти чекланган жамияти томонидан Бухородаги "Сиёвуш" хусусий меҳмонхонасида ташкил этилган навбатдаги муҳим тадбирлардан бири "Жамоат ташкилотларининг ижтимоий лойиҳалари ярмаркаси", деб номланди. Унда бизнес тузилмалари ва сиёсий партияларнинг вакиллари, жамоат ташкилотлари ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этдилар.

Ишчанлик руҳида ўтган тадбир давомида кичик ва ўрта бизнес субъектларини ривожлантиришга кўмаклашиш, тадбиркорларни молиявий қўллаб-қувватлаш кўньюктурасига оид ахборотларни уларга ўз вақтида етказиш билан боғлиқ масалалар атрофида сўз юритилди.

Жамиятимизда аёлнинг ўз ўрни ва мавқеи бор. Бироқ айрим оилавий келишмовчиликлар натижасида боши берк кўчага кириб қолган хотин-қизлар ҳам учраб туради. "Ойдин нури" скрининг маркази уларга ўз вақтида эътибор кўрсатиб, моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқда. Яқиндан яна бир хайрли ишга қўл урилди. Бухоро шаҳрида яқка-ёлғиз оналар ва уларнинг болаларига вақтинчалик паноҳ вазифасини ўтайдиган бир бино ажратилди.

Тадбирда сўзга чиққан "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят кенгаши раиси Феруза Алимова, O'zLiDeP вилоят кенгаши бўлим мудири Сувоп Жўраев, "Бухоро консалт" МЧЖ раиси З. Солиева ва бошқалар аҳолининг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, мавжуд ижтимоий муаммоларни ҳал этиш, бизнес тузилмалари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар.

Истеъдод ҳар бир инсонга Аллоҳ томонидан берилган инъомдир. Одамзод дунёга келар экан, бутун умр янгиликка, яратишга интилиб яшайди. Мустақиллик йилларида ногиронларга ғамхўрлик кўрсатиш, уларнинг меҳнат ва ижод қилишлари, даволанишлари учун шарт-шароит яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мана, ўн бир йилдирки, юртимизда ногирон ижодкорлар ўртасида турли тадбирлар ташкил этиб келинаётганида ҳам катта рамзий маъно бор.

«Мафтункор ранглар дунёси»

Сайфулла ИКРОМОВ

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси Қашқадарё вилоят кенгаши билан турли жамғармалар ҳамкорлигида Қарши санъат коллежидан ногирон болалар ўртасида тасвир санъат йўналиши бўйича ўтказилган кўрик-танлов «Мафтункор ранглар дунёси», деб номланди. Унда вилоят шаҳар ва туманларида истиқомат қилаётган 45 нафар ижодкор ёшлар иштирок этишди. Коллеж фойесига танлов иштирокчилари томонидан яратилган расмлар кўргазмаси ташкил қилинди.

— Тақдир тақозоси билан ногирон бўлиб қолган кишилар эътибор ва ғамхўрликка ҳамиша муҳтож, — дейди O'zLiDeP вилоят кенгаши раиси Маҳмуд Сайдалиев. — Партиямиз ногирон ёшларнинг билим ва маҳорат эгаллашлари, мустақил ижод қилишлари учун ҳомийлик қилиб келмоқда. Жойларда улар учун тегишли шарт-шароит яратилаётир. Бу галги кўрик-танлов ўн биринчи бор ўтказилмоқда. Минг машаққат ила қалам тебратиб, рангин дунёни ўз тасаввурлари орқали инкишоф этаётган ногирон болаларнинг жасоратига, интилишига қойил қолмай илоҳингиз йўқ, Зеро, яшаш учун курашни, матонатни улардан ўрганмоқ керак.

10-13, 13-17 ёшли бола-

лар ўртасида қаршилиқ Хикмат Хамроев, қамашилик Қувончбек Тошпўлатов биринчи ўринни эгаллашди. Қарши шаҳридан Шаҳбоз Баратов, деҳқонободлик Меҳмона Исмоил қизи иккинчи ўринга лойиқ, деб топилди. Учинчи ўрин қаршилиқ Сарвиноз Баратова ва мубораклик Юдуз Чориевага насиб этди.

Ғолиблар ва совриндорлар O'zLiDeP вилоят кенгашининг қимматбахо совғалари билан тақдирланди. Улар Тошкентда бўлиб ўтadиган XXI халқаро бадий кўргазманинг республика босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Тадбиркорлик ва фермерлик ривожини учун кенг йўл очиш, бу борадаги мавжуд тўсиқларни бартараф этиш ҳамда мулкдорлар манфаатларини қонуний ҳимоялаш Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати - Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фаолиятининг устувор йўналишларидан биридир.

Қарор ижроси билан кучли

Ўз мухбиримиз

Шу мақсадда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси ҳузурида "Тадбиркорлик ва фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш маркази" ташкил этилган бўлиб, тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш, қўллаб-қувватлаш маркази бўлиб қилинаётган фармонлар, қарорлар ва амалдаги қонунчилик доирасида яратилган имкониятлардан самарали фойдаланиш, тегишли қонунлар ва меъёрий ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар қўйиш, хусусий ва кичик бизнес вакилларига ўзларининг ҳақ-ҳуқуқларини тўшунтириш ва муаммоларни ечимини топиш каби масалалар унинг асосий вазифалари этиб белгиланган.

Шу йил 12 июль кунини Хоразмда бўлиб ўтган O'zLiDeP вилоят кенгашининг кенгайтирилган қўшма йиғилишида ҳам партия Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси ва унинг ҳузуридаги "Тадбиркорлик ва фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш маркази" жамоатчилик кенгашининг жорий йил 4 июлдаги кенгайтирилган қўшма йиғилиши қарори ижросини таъминлаш борасидаги вазифаларни амалга ошириш хусусида сўз борди. Унда, шунингдек, партия электорати билан ишлаш, унинг манфаатларини ҳимоя қилиш, тадбиркорлик ва фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш борасида самарали ва таъсирчан тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш, мавжуд муаммоларни аниқлаш ва уларни ҳал қилиш механизмларини ишлаб чиқиш, жойларда партия раҳбарияти ва депутатлик корпуси аъзоларининг тадбиркорлар ва фермерлар билан мунтазам учрашувлари ва эркин мулоқотларини ташкил этиш каби қатор масалалар муҳокама қилинди.

Тадбирда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси М.М.Тешабоев, Ўзбекистон фермер хўжаликлари уюшмаси раиси С.Қобилов, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги O'zLiDeP фракцияси аъзолари, худудий партия кенгаши ва депутатлик гуруҳлари раҳбарлари, хусусий сектор вакиллари, банк, солиқ идоралари ва маҳаллий бошқарув органлари масъул ходимлари иштирок этишди.

Таъкидландики, халқ депутатлари Урганч туман кенгаши томонидан депутатлик гуруҳларининг маҳалла идораларида қабул кунлари ташкил қилинганлиги, тадбиркорлар, ишбилармонлар, фермерлар ва сайловчилар билан мунтазам алоқа ўрнатилиб, улар фаолиятига тўсиқ бўлаётган ҳолатларни бартараф этишда амалий ёрдам кўрсатиб келинаётганлиги алоҳида эътироф этилди.

Айни пайтда халқ депутатлари шаҳар ва туман депутатлик гуруҳлари фаолигини янада ошириш зарурлиги таъкидланди. Депутатлик гуруҳларига партия дастурий мақсад ва вазифаларидан келиб чиқиб, жойлардаги тадбиркорлик субъектлари фаолиятидаги муаммоларни мунтазам ўрганиб бориш ва уларнинг ечимини топиш, республика, вилоят миқёсида ҳал этилиши лозим бўлган масалалар юзасидан аниқ таҳлилларга асосланган тақлифларни O'zLiDeP вилоят кенгашига тақдим этиш вазифаси топширилди.

Шунингдек, "Тадбиркорлик ва фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш маркази" томонидан жойларда қатор амалий тадбирлар, давра суҳбатлари, семинар ва учрашувлар ўтказилаётганлиги, уларда кўплаб тадбиркорлар, фермерлар ва кичик бизнес вакиллари иштирок этиб, ижтимоий-сиёсий, иқтисодий-ҳуқуқий билимларини ошираётганликларига алоҳида ургу берилди.

O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси М.М.Тешабоев ҳамда бир гуруҳ партия фаоллари Урганч шаҳридаги "Феруз-Хоразм" хиссадорлик жамияти фаолияти ва меҳнат шариоити билан яқиндан танишиб, бошланғич партия ташкилот аъзолари билан бевосита мулоқотда бўлдилар.

Тадбиркорлик ва фермер хўжаликларини ривожлантириш борасида ўтган давр мобайнида амалга оширилган ишлар ва келгусидаги вазифалар тўғрисидаги махсус партиявий тадбирлар жорий йилнинг 25 июлига қадар Сирдарё, Самарқанд ва Сурхондарё вилоятларида ўтказилиши ҳақида келишиб олинди.

Янги лойиҳа тақдимоти

Бугунги кунда мамлакатимизда қишлоқ хўжалиги, жумладан, мева-сабзавотчилик соҳасини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Айниса, тармокчида мавжуд навларни сақлаш, генлар асосида янги навлар яратиш соҳа мутахассислари олдида турган долзарб вазифалардан биридир.

Ўз мухбиримиз

Марказий Осиёда агробиохимияликни сақлашга бағишланган уч кунлик анжуман ана шу муҳим масалага бағишланди. Унда қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари бўйича халқаро марказ—ИКАРДО ва Ўзбекистон Фанлар академияси Генетика институти билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган янги лойиҳа муҳокама этилди. Беш йилга мўлжалланган лойиҳа Марказий Осиё ҳудудиде мева ва сабзавотларнинг янги турларини яратиш, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, фермерлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш, улар учун янги имкониятлар яратиш ҳамда бу борадаги айрим муаммоларни ҳал этишни кўзда тутди.

Лойиҳа тақдими давомида бир қатор хорижий ташкилотлар вакиллари иштирок этиб, ўз тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Аҳоли ўртасида маънавий-маърифий ишларни кучайтириш БПТ раисининг доимий эътиборидадир.

Ҳозирги кунда марказ қошида 40 дан зиёд ёшлар билан машғулотлар олиб борилапти, уларни оилага тайёрлашга ҳам жиддий эътибор қаратилмоқда.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ЯХШИЛИК ВА КАМТАРЛИК — ШУ ИККИ ФАЗИЛАТДАН КИШИ ҲЕЧ ҚАЧОН ЧАРЧАМАСЛИГИ КЕРАК

«Юрт ободлиги кўнгили ободлигидан бошланади»

— дейди Бухоро шаҳар Абдуҳолик Ғиждувоний номли МФЙ ҳузурдаги бошланғич партия ташкилоти раиси Моҳира ФАЙЗУЛЛАЕВА

Бухоро шаҳридаги мазкур маҳалла кўчаларини айланаркансиз, кўнглингиз янада равшан тортади. Ҳаммаёқ озода, саранжом-сарийшта. Ушбу ҳудуддаги хонадонлардан бирда истиқомат қилувчи ака-ука тadbиркорлар — Салоҳиддин ва Шавкат Раҳматовлар маҳалла ободончилигига муносиб ҳисса қўшиш, эҳтиёжмандлар ва яққа-ёлғиз қарияларга ҳар томонлама қўмаклашишни одат қилишган.

■ Асхор ИСТАМОВ, «XXI asr» муҳбири

«Ҳомийлар ва шифокорлар йили»да улар сафига Иноят Раҳматов ҳам қўшилди. Савобнинг катта-кичиги йўқ, дейдилар. Ҳожатбарор инсонларнинг сай-ҳаракати ва молиявий кўмаги туфайли яқинда Газли шохқўчасининг 5-уй, 9-хонадонда истиқомат қилувчи Қажҳор ота Қодиров бир неча йилдан бери тўпла-ниб қолган коммунал тўлов қарзларидан батамом қутулди. Бошқа бир тadbиркор — шахсий такси ҳайдовчиси Комил Қиличев эса ногирон маҳалладоши Зариф Туробовни молиявий жиҳатдан қўллаб, кўпнинг дусини олди.

— Бунга ухшаган мисоллар кўп, — дейди биз билан суҳбатда бошланғич ташкилот раиси М. Файзуллаева. — Зеро мурувват, инсонлар ва оилалик О'ZLiDePнинг эзгу мақсадларидан биридир. Уни тўла рўёбга чиқариш биз, фаоллар зиммасига алоҳида масъулият юклайди, албатта.

Дарҳақиқат, шундай. Жорий йилнинг май-июнь ойларида бўлиб ўтган маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайловида М. Файзуллаева маҳалладошлари ишончини қозонган ҳамда йиғин раислигига қайта сайланган эди. Бу, албатта, бежиз эмас. Йиғин раиси омма билан ишлашнинг ҳадисини олган. Унинг сай-ҳаракати ва ташкилотчилиги туфайли кейинги йилларда кўплаб турар-жойлар қайта таъмирланди, янги хибон ва гулзорлар барпо этилди. Худудда жами 640 та оила, 2450 киши истиқомат қилади. Ширбудин, Баҳовуддин Нақшбанд, Газли шохқўчаларидаги тозалик-озодлик, орасталлик ҳар қандай кишида катта таассурот қолдириши турган гап.

Юрт ободлиги кўнгили ободлигидан бошланади, деганларича бор. Маҳалла

фуқаролар йиғини бошланғич партия ташкилоти атрофида уюшган 10 га яқин аъзолар, жумладан, маҳалла посбони Санам Турдиева, «Сувчи» поликлиникаси шифокори Ирода Мирзаева, кекса тиббиёт ходими Гулзода Собирова, шунингдек, Муқаддас Шомуродова ва Феруза Шукурова ҳамisha эл-юрт ташвиши билан банд. Улар сиёсий фаолликни ошириб, ўз зиммаларига юклатилган партиявий топшириқларни сидқиқилдан адо этаяптилар.

МФЙ ҳудудида «Оила маркази» ташкил этилганига эса анча бўлди. Моҳир тикувчи Нарғиза Хамидова уйда ўтириб қолган 10 дан ортиқ хотин-қизларни ўз атрофида тўплаб, уларга чеварлик сирларини ўргатмоқда. Мавжуд 2 та цехда эртаю кеч иш қизгин, чеварлар қўлида сайқал топган кийим-кечақлар ўзининг юқори сифати ва харидор-гирлиги билан ажралиб туради.

Маҳалла ҳудудидаги хонадонларда истиқомат қилувчи аҳоли ўртасида маънавий-маърифий ишларни кучайтириш БПТ раиси ва фаоллар эътиборида.

Ушбу мақсадга эришиш учун барча имкониятлардан, жумладан, кўргазмалар ахборот воситаларидан кенг фойдаланилаётир. Хусусан, панноларда акс этган «Ўз тарихини билмаган халқнинг келажаги бўлмайдир», «Инсоннинг қиймати эмас симу зар, инсоннинг қиймати илм ва ҳунар» каби давратвор сўзлар турли ёшдаги кишилар, айниқса, йиғит-қизларни истиқлол ғояларига садоқат руҳида тарбиялашда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиздир.

Бошланғич ташкилот атрофида уюшган О'ZLiDeP аъзолари М. Файзуллаева етакчилигида жисмоний тарбия ва спорт-соғлом-

Юртдошим, боғинга бир ниҳол қада, Бу ниҳол номини яхшилик ата...

лаштириш ишларини ривожлантиришда ҳам бошқош бўлишяпти. Бу, албатта, ўз самарасини бераётир. Мана, бир мисол. Жорий йилнинг май ойида вилоят миқёсида ўтказилган оилавий спорт мусобақаларида Ғиждувоний номидаги МФЙ жамоасининг қўли баланд келди. Ушбу маҳалла ҳудудида истиқомат қилувчи Солиҳовлар оиласи фахрли II ўринни қўлга киритиб, «Отам, онам ва мен» мусобақасида совриндор бўлди.

Маҳалла ҳудудида жисмоний чиникиш майдончалари ташкил этилган. Улар спорт ихлосмандлари билан ҳамisha гавжум.

Юртбошимиз ташаббуси билан ҳар бир йилга ўзига хос ном берилаётганлиги омма ҳаётига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Эътибор беринг: «Меҳр-мурувват йили» (2004), «Сиҳат-саломатлик йили» (2005), ниҳоят «Ҳомийлар ва шифокорлар йили»... Улар моҳиятан бир-бири билан уйғун, муштарак. Жумладан, 2006 йилда

Моҳира ФАЙЗУЛЛАЕВА, 1960 йилда Бухоро шаҳрида туғилган. 20-умумтаълим мактабида ўқиган. Бухоро давлат педагогика институтини (ҳозирги Бухоро давлат университети)нинг рус филологияси факультетини тамомлаган. Вилоят «Қишлоқ ҳўжалик техникаси» бирлашмасида ҳўқуқшунос-маслаҳатчи 13, 20, 30-мактабларда ўқитувчилик қилган. 4-сон умумтаълим мактаби директори лавозимида фаолият кўрсатган. 2004 йилдан бошлаб Абдуҳолик Ғиждувоний номли маҳалла фуқаролар йиғинига раҳбарлик қилмоқда. О'ZLiDeP бошланғич ташкилотининг раиси.

ҳомийларнинг беғараз ёрдами туфайли маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида истиқомат қилувчи кам таъминланган оилаларнинг 15 нафар фарзандига «Шаҳбоз-Шоҳром» оромгоҳига йўланмалар берилди.

Фақат шугина эмас. Наврўз байрами баҳонасида ташкил этилган мўъжаз бир тантанани хаёлан тасаввур қилайлик. Саховатпеша ҳомийлар кўмаги билан кут-

луғ айём арафасида 13 яшар болаканинг мучал, 3 нафар кичкинтойнинг суннат тўйлари ўтказилди. Отаналарнинг ўша дамлардаги қувончини кўрсангиз!

Бир сўз билан айтганда, ҳаёт мураккаб. Унинг қажрио захрига ҳамма ҳам дош беравермайди. МФЙ ҳудудида истиқомат қилувчи 15 нафар ногирон аёлнинг ўқисик кўнгилларига малҳам бўлиш, уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш БПТ фаолларининг диққат марказида. Анъанавий байрамлар арафасида муҳтожлар ҳолидан хабар олинади, уларга совға-саломлар улашилади.

Яна бир гап. Маҳаллага қарашли хонадонларда истиқомат қилувчи кўп болалар оилалар алоҳида гамҳўрлик билан қўраб олинган 1-3 ёшли бола тарбияси билан шуғулланаётган 47 нафар аёл ҳам бундан мустасно эмас. Жорий йилнинг биринчи ярмида уларга 2 млн. сўмга яқин нафақа пуллари тўланганлиги эътиборга молиқдир.

Кексаларга ҳурмат-эътибор кўрсатиш — халқимизга хос азалий қадрият. Шу босидан бўлса керак, 3-МФЙ ҳудудидаги хонадонларда истиқомат қилувчи Гесун Квон, Сиддиддин Шехометов, Елена Федорова, Аваз-биди Сафарова сингари отахон ва онахонлар маҳалла ахлининг меҳр-мурувватини ҳамisha ҳис этаяптилар. Зеро, орамизда саховатпеша инсонлар кўп. Таниқли селекторон олим, «Бухоро-6» пахта нави муаллифи А. Батталовнинг номи кўпчиликка яқин маълум. У яқинда Бухородаги кўзи ожиз болалар мактаб-интернатида ўтказилган тadbирда иштирок этиб, кам таъминланган болаларнинг 16 нафарига ўз хисобидан кийим-кечақлар тўхфа қилди. МФЙ бошланғич партия ташкилоти аъзолари ушбу хайрли ишда ҳам бошқош бўлишди. Улар, шунингдек, корхона-ташкилотлар ва ўқув муассасаларида тез-тез бўлиб, партиянинг дастурий ғоя ва мақсадларини кенг тушунтириш, тарафдорлар сафини кенгайтириш йўлида куч-ғайратларини аямаяптилар.

Бир сўз билан айтганда, маҳалла фуқаролар йиғини ишини давр талаблари даражасида ташкил этиш, аҳоли фаровонлигини ошириш, хонадонларда тинчлик-осойишталикни таъминлашга жиддий эътибор қаратилмоқда-ки, буларнинг ҳаммаси, шак-шубҳасиз О'ZLiDeP ғоялари ва мақсадларига тўла ҳамохандир.

Ҳар бир жамият тараққиётида жамоат ташкилотлари ҳисобланмиш сиёсий партиялар, нодавлат нотижорат ташкилотлар, жойлардаги маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш органларининг алоҳида ўрни бор. Улар бошқарувга бевосита алоқадор бўлмасалар-да, аҳоли маълум бир қатлами манфаатларининг ҳимоячиси сифатида мавжуд муаммолар юзасидан ўз ваколатлари доирасида тегишли давлат идораларига таклифлар киритиш, ижросини таъминлашга таъсир кўрсатиш имкониятига эгадирлар.

Фаоллар — асосий таянчимиз

■ Нурулло ТУРДИҚУЛОВ, «Шўртангазимё» мажмуаси цех бошлиғи, О'ZLiDeP фаоли

Шубҳасиз, бу борада О'ZLiDePнинг жойлардаги қуйи бўғинлари — бошланғич ташкилотлар зиммасига алоҳида масъулият юклатилганлигини унутмаслик лозим.

Айни пайтда корхонамизда партия аъзолари сони 550 нафардан ошди. Улар ишлаб чиқаришда ўрнат бўлиш билан бирга турли сиёсий тadbирларда ҳам фаол қатнашиб, эл эътибори ва ишончини қозонаптилар.

Ўтган қисқа давр орасида О'ZLiDeP мамлакатимизда «амалиётчи партия» сифатида танилди. Бунга эришиш осон бўлгани йўқ, албатта. Мен юқорида санимизда 550 нафардан зиёд О'ZLiDeP аъзоси меҳнат қилишини бежиз таъкидламадим. Бошланғич партия ташкилоти корхонада ўтказилаётган кўпгина ибратли тadbирларнинг ташаббускори сифатида майдонга чиқаётганлиги эътиборга молиқдир. «Ҳомийлар ва шифокорлари йили» муносабати билан фахрийлар ҳолидан хабар олиш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш яқин анъанага айланди. Айниқса, «Хотира ва қадрлаш куни» муносабати билан ўтказилган тadbир кўпчилик ёдида ўчмас из қолдирганлиги шубҳасиз. Ватан озодлиги, халқ эрки учун жон олиб, жон берган инсонларни, меҳнат фахрийларини бир пийла чойга таклиф этдик, уларга иззат-икром кўрсатдик, хотираларини тингладик.

Бошланғич партия ташкилоти йил бошида болалар спортини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшиш ташаббуси билан чиққан эди. Корхонамизда меҳнат қилаётган О'ZLiDeP аъзолари бу борада ўзларини масъул, деб билмоқдалар. Яқинда цехлараро мусобақа ташкил этилди, унинг голиблари муносиб тақдирланди. Болалар спортини ривожлантириш жамғармасига 186 млн. сўм маблаг ўтказилди.

Бир сўз билан айтганда, «Шўртангазимё» жамоаси юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар жараёнида фаол иштирок этмоқда. Бу борада, шубҳасиз, О'ZLiDeP аъзоларининг ҳиссаси салмоқлидир.

O'ZLIDER ODIMLARI

Иزلанишда ҳикмат кўп

Кўрғонтепа туманидаги "Ёшлар" касб-ҳунар марказида кўлга киритилаётган ютуқлар шундан далолат беради

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси ташкил этилганда, уни қўллаб-қувватлаган ташаббускорлар орасида Кўрғонтепа туманидаги "Гулшанобод" фирмасининг жамоаси ҳам бор эди. Орадан кўп ўтмай, ушбу фирма қошида ҳунар маркази ташкил этилди ва унга "Ёшлар", деб ном берилди.

■ **Аъзам ҚОДИРОВ**, «XXI asr» мухбири

Чунки жамоа аъзолари, асосан, ёшлардан иборат. Уларнинг қарийб 20 нафари O'zLiDeP аъзосидир. Марказ раҳбари Манзураҳон Бахромова ҳамда бошланғич партия ташкилоти раиси Насиба Отақулова етакчилигида ўтказилаётган давра суҳбатлари, жонли мулоқотлар давомида партия Дастури ва ғоялари кенг тарғиб қилинмоқда. Зеро, улар замирида элнинг эзгу мақсад ва интилишлари ўз ифодасини топган.

Ғоявий чиниқиш — ютуқлар гарови. Шу боисдан бўлса керак, тингловчилар ўртасида сиёсий билимларга қизиқиш кучайиб бораётганлиги яққол сезилмоқда. Навоий, Янги ҳаёт маҳалла фуқаролар йиғинлари ҳудудида истиқомат қилувчи кишилар турли масалалар юзасидан, ҳунар марказига тез-тез мурожаат қилиб туришади. Хуллас, маиший хизмат кўрсатиш маскани бир вақтнинг ўзида маънавият ўчоғига ҳам айланиб бораёпти, десак хато бўлмаймиз.

— Мен "Ёшлар" маркази фаолияти билан дугонанинг никоҳ тўйи орқали танишганман, — дейди мижозлардан бири Зубайдахон Қўчқорова ўзига хос мамнуният билан. — Ушунда келиннинг дугонаси бўлганим учун сочимни бепул турмаклар кўйишган. Энг асосийси, бу ерда зар дўппи, нимча ва тақинчоқлар бепул, келинлик либосларининг ижара нархи бюртмачининг иқтисодий имкониятини ҳисобга олган ҳолда белгиланар, кам таъминланган оилаларга текин хизмат кўрсатилар экан. Тўй инсон ҳаётидаги бахтли, унутилмас воқеалардан биридир. Бу кунни ота-оналар ва йигит-қизлар орзиқиб кутишади. Оққан дарё оқаверар экан. Н. Отақулова ўзининг эзгу ишлари, кам таъминланган ва эҳтиёжман оилаларга кўрсатаётган ёрдами ҳақида гапиришни унчалик хушламайди. Камтар киши ўз ишини билиб қиларди. Хуллас, туман марказида жойлашган ушбу ўқув ва

ишлаб чиқариш маркази ҳамisha гавжум. Эрталабдан кечгача мижозларнинг қадами узилмайди. Марказ, асосан, хотин-қизлар ва эркеклар учун энгил кийим-бош тиқшига ихтисослашган. Мавсумга қараб, талаб ва эҳтиёж ҳам ўзгараверади. Ҳозир, масалан, ёз мавсумида нима кўп — никоҳ тўйлари кўп. Келинчақлар киядиган барча

Насиба ОТАҚУЛОВА, 1987 йили Андижон вилоятининг Кўрғонтепа туманида туғилган. Ўш давлат университетининг кимё факультетига сиртдан таҳсил олмоқда. Аяни пайтда тумандаги "Гулшанобод" хусусий фирмасига қарашли "Ёшлар" касб-ҳунар маркази чевари, бошланғич партия ташкилоти раисидир.

кўйлак ва миллий либослар учун бюртма бериш мумкин. Марказ қошида аёллар саргарошонаси ҳам мавжуд. Бундай кулайлик қишлоқ ёшларини мамнун этмоқда. Умуман, турмуш маданиятини ошириш, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, кам таъминланган ва эҳтиёжман оилаларни моддий қўллаб-қувватлаш бўйича

қандай тадбир ўтказилаётган бўлса, бари-бариди бошланғич партия ташкилотининг ўз ўрни бор.

Ҳомийлар ва шифокорлар йили муносабати билан хотин-қизларга бепул касб-ҳунар ўргатилмоқда. Ҳозирги кунда марказ қошида 40 дан зиёд ёшлар билан машғуллар олиб борилаёпти. Хусусан, қизларга ҳунар ўргатиш билан бирга уларни оиллага тайёрлашга ҳам жиддий эътибор қаратилмоқда.

— Кези келганда бир нарсани очиб айтишим лозим, — дея суҳбатни давом эттира-

ди Н. Отақулова. — Оммага ғоявий таъсир ўтказиш учун барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланаёلمизми? Афсуски, йўқ. Баъзи аъзоларимизда сиёсий фаоллик етишмайди. Жамоа ҳаёти билан боглик айрим масалалар эътибордан четда қолаётгани ҳам сир эмас. Демак, иш фаолиятимизни такомиллаштириш учун ҳали кўп иزلанишимиз лозим. Агар биз ташаббускор ва тадбиркор бўлмасак, республикамизда олиб борилаётган ислохотлар мазмун-моҳиятини кенг оммага етказиб билмасак, халқ назаридан

қолишимиз ҳеч гап эмас. Бинобарин, фаолиятимизга танқидий нуқтаи назардан ёндашиб, мавжуд камчиликларни бартараф этишга, сиёсий ўқув машғулоти орқали бошланғич ташкилот аъзоларининг билим ва тафаккурини бойитишга зўр бермоғимиз керак.

Уша кун БПТ раиси билан узоқ суҳбатлашдик. Унинг барча фикрлари тий-ран, ҳаётий эди. Суҳбатдан сўнг сафларимизда шундай фидоий, ҳаракатчан, тадбиркор инсонлар кўпроқ бўлса, деган фикр ўтди.

Одатда онгли ва фаол инсонгина барча қийинчиликларни энгиб ўтишга қодир бўлади. O'zLiDeP Куйичирчиқ туман кенгаши ўз олдига қўйилган талаблардан келиб чиқиб, тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтиришга, аҳолининг сиёсий ва ижтимоий фаоллигини оширишга жиддий эътибор қаратмоқда. Бу борада жойлардаги 30 дан зиёд бошланғич ташкилотларнинг ўрни ва ҳиссасини алоҳида таъкидлаш жоиз.

■ **Дониёр КАМОЛ**, «XXI asr» мухбири

— Муассасамизда 127 врач, 150 нафар ўрта тиббиёт ходими меҳнат қилади, — дейди марказий касалхона ҳузуридаги БПТ етакчиси Нусратилла Холиқов. — Улардан 26 нафари

партия аъзосидир. Яна 10 нафар ходимнинг аризаси туман кенгашига тақдим этилган. Демак, яқин орада сафимиз янада кенгайди.

Инсон қалбига йўл

унинг ички дунёсини "кашф" қилишдан бошланади

Албатта, гап сонда эмас, балки юксак эътиқод ва ташаббускорликда. Бу борада нолийдиган жойимиз йўқ. Партия аъзоларининг марҳум шифокорларга атаб марказий шифохона ҳудудида ёдгорлик тоши ўрнатилди. Бу, албатта, улар хотирасига кўрсатилган юксак эҳтиром рамзидир.

БПТ ташаббуси билан жойларда, касалхона жамоаси ўртасида кўплаб тадбирлар, учрашув ва суҳбатлар ташкил этилмоқда. Масалан, оилада тиббий маданиятни оширишга бағишланган "Соғлом она — соғлом бола" мавзудаги давра суҳбатига 50 дан ортиқ бўлғуси оналар иштирок этишди.

Маълумки, "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" муносабати билан қабул қилинган давлат дастурида тиббиёт ходимларининг касб маҳоратини ошириш, уларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, янги хизмат турларини жорий этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган. Касалхонада бу йўналишда жиддий ишлар олиб боришмоқда. 127 нафар врачнинг 19 нафари олий, 30 нафари 1-тоифали малака эгасидир. Утган йили 3

нафар врач Босния ва Болтиқбўйи мамлакатларида бўлиб, касб маҳоратини ошириб қайтишди.

Туманда 96 минг 200 нафар аҳоли яшайди. Барча тиббиёт масканлари, жумладан, ҚВПлар қайта таъмирланган, электр ва газ тармоқларига уланган.

— Бемор ширин сўз, таскин ва юпанча доим муҳтожлик сезади, — дейди Н. Холиқов. — Шундай пайтлар бўладики, дори-дармон билан ҳам соғаймаган киши бир оғиз ширин сўз туфайли оёққа туриб кетади. Демак, шифокор биринчи навбатда хушмуомала, маданиятли инсон бўлиши лозим. Ана шундагина, у эл назарига тушади.

Ҳа, бемор қалбига йўл топиш осон эмас. Буни касалхона шифокорлари, хусусан, бошланғич ташкилот атрофида жипслашган партия фаоллари яхши тушунишади. Касалликни даволагандан кўра, унинг олдини олган маъқулроқ. Шу боис, даволаш-профилактика ишларини намунали ташкил этиш, партия ғоя ва мақсадларини кенг тарғиб қилиш йўлида куйичирчиқлик партия фаоллари барча имкониятлардан фойдаланмоқдалар.

Сариосиё тумани Тожикистон Республикаси билан чегарадош. Аяни пайтда мазкур туманда 5128 нафар O'zLiDeP аъзоси 49 та бошланғич ташкилотга уюшган ҳолда фаолият юритмоқда. Улар туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, тарбиявий-сиёсий ишларни кучайтириш йўлида куч-ғайратларини аямаётирлар.

Бурч масъулияти

сариосиёлик фаолларни амалий ишларга ундамоқда

■ **Холмўмин МАМАТРАИМОВ**, «XXI asr» мухбири

"ШСЗ-2" ҳудудий бошланғич партия ташкилоти ўз атрофида O'zLiDeP туман кенгаши, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг туман бўлими ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш туман жамияти ходимларидан иборат 16 нафар аъзони бирлаштирган. Ташкилотга 2004 йилдан бери Алишер Ҳақимов етакчилик қилмоқда.

— Ушунда истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамияти раиси вазифини ишлар эдим, — дейди етакчи. — Очиғи, БПТнинг таъсис йиғилишида номзодимни раисликка тавсия этишганида, бироз ҳаяжонланганим рост. Чунки сиёсий етакчиликнинг ўзига хос нозик жиҳатларини яхши тушунардим. Партия ғояларини одамлар қалбига етказиш, ташкилий ишларни йўлга қўйишнинг ўзи бўлмайди. Лекин сафдошларим менга ишонч билдиришгач, уларнинг хоҳишига қарши боролмадим. Интилганга омад ёр, деганларича бор экан.

Дарҳақиқат, шундай. Ташкилот аъзолари сиёсий жиҳатдан етук, ўз эътиқодига содиқ ёшлардан иборат. Партиявий-сиёсий тадбирларни йўлга қўйишда O'zLiDeP туман кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Зайниддин Муродов яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Бундай ақдиллик ва ҳамкорлик ўз самарасини бераётир. Энг муҳими, O'zLiDeP бир бинода жойлашган уч ташкилотни муштарак мақсад сари йўналтира олди. Кўпчилик партия истиқболига ишонч билан қараб, унинг сафларида бўлиш истагини билдираётганлиги бежиз эмас. БПТ ташаббуси билан ташкил этилаётган турли танлов ва кўриклар голиблари нафақат маънавий, балки моддий жиҳатдан ҳам рағбатлантирилиб боришмоқда. Токи, бирор киши эътибор ва рағбатдан четда қолмасин.

Аслида партиянинг обрў-эътибори қуйи бўғинлар фаолияти билан чамбарчас боғлиқдир. БПТ раиси ва фаоллари бунга яхши билишади, албатта.

— Алишер камгап, камтарин йигит, — дейди O'zLiDeP туман кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Зайниддин Муродов. — Эсингизда бўлса, мамлакатимиз раҳбари партия ташаббускор гуруҳи аъзолари билан учрашувда: "... халқ ғамини ейдиган, унинг ташвишларини юракдан ҳис этадиган, ўзини етакчи деб ҳисоблайдиган одам доимо ёниб туриши керак", дея таъкидлаган эдилар. Бизнинг етакчида ана шундай хислатлар муҳассам, деб ўйлайман.

Яқинда унга катта ишонч билдирилиб, туман молия бўлимининг бош ҳисобчиси этиб тайинланди. Бу вазифани ҳам виждонан уйдалаб кетишига ишонамиз. Энг муҳими, партия аъзоси қаерда бўлмасин, эл-юрт назарига эканлигини унутмаска бас.

— Тўғри, масъулият юки оғир, — дея суҳбатга қўшилиди А. Ҳақимов. — Давр билан ҳамнафас бўлиш учун ўз ғоявий-сиёсий билимларимизни оширишга ҳаракат қилаёلمиз. Бу борада "XXI asr" ижтимоий-сиёсий газетаси алоҳида аҳамият касб этмоқда. Газета саҳифалари орқали илғор таъриқлар билан яқиндан танишаёلمиз. Айниқса, бошланғич партия ташкилотлари ҳаётига оид илованинг чоп этилаётганлиги аяни мудоао бўлди. Илова орқали қуйи бўғин вакилларининг фаолияти билан яқиндан танишиб, ўзимиз учун кўп нарсаларни кашф қилаёلمиз.

Ҳозир қуруқ гап, қуруқ ваъдалар билан одамлар кўнглига йўл топиб бўлмайди. Шу боис, биз омма орасига амалий ҳаракатларимиз билан кириб боришга интилаямиз. Кези келганда яна бир мулоҳазани айтиб ўтиш жоиз. Бошланғич партия ташкилотлари Қонунчилик палатасидаги депутатларимиз томонидан амалга оширилаётган ишлар, улар ташаббуси билан қабул қилинаётган қонунларга оид янгиликлардан хабардор қилиб турилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди. Зеро, бу нафақат партия фаоллари, балки кенг омма учун ҳам қизиқарли ва фойдали, деб ўйлайман.

Илова учун масъуллар:
Носир ТОШЕВ, Темур АБДУРАҲМОНОВ

**Ўз озодлигига эришган халқ фақат
билим машъали билангина
келажак йўлини ёрита олади**

МУСОҲАБА

Мамлакатимизда галлачиликни илмий асосда ривожлантиришда Республика Суғориладиган ерларда галла ва дуккакли ўсимликлар илмий-тадқиқот институти Фаллаорол филиалининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Галлачилик бўйича бой илмий тажрибага эга ушбу муассасада йигирмадан ортиқ қишлоқ хўжалик экинлари селекцияси бўйича тадқиқот олиб борилмоқда. Дон экинларининг маҳаллий иқлим шароитига мос навларини яратишга доир изланишлар яхши самара бераётир. Филиалда яратилган "Замин-1", "Шавкат", "Дўстлик" бугдой навлари истиқболли ҳисобланади.

**Яхши уруғ —
мўл ҳосил асоси**

■ Т.БЕКНАЗАРОВ, ЎЗА мухбири

Филиал директори, қишлоқ хўжалик фанлари номзоди Тошпўлат УРИНБОЕВ галла навларини маҳаллийлаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳусусида ЎЗА мухбирига сўзлаб берди.

— Суғориладиган ерларда бошоқли дон экинларидан майдонлар кенгайтирилиб, тармоқ экстенсив ривожланишдан интенсив ривожланиш босқичига ўтди. Эндиликда галла етиштиришни, асосан ҳосилдорликни ошириш ҳисобида кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш учун маҳаллий иқлим шароитига чидамли навлар ҳамда кам харажат талаб этадиган, самарали агротехнологияни жорий этиш талаб этилмоқда.

Тупроғи унумдор, сув билан яхши таъминланган, қулай иқлим шароитига эга ер майдонларида Россиядан келтирилган навлар юқори ҳосил бераётир. Лекин умумий галла майдонларининг 60 фоизидан кўпрогини ташкил этадиган, Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё, Самарқанд, Хоразм вилоятларидаги суви тақчил, иссиқ иқлимли ер майдонларида четдан келтирилган бошоқли дон навлари кўзланган ҳосилни бермайди. Шунинг учун чидамли маҳаллий навларни кўпайтириш, уларнинг уруғчилик тизимини йўлга қўйиш муҳим вазифага айланди.

Суғориладиган майдонлар учун давлат реестрига киритилган 41 та бугдой навининг 20 таси, бешта қаттиқ бугдой навининг тўрттаси, арпанинг етти нави маҳаллий навлардир. Бугдойнинг "Дўстлик", "Замин-1", "Шавкат", "Ҳосилдор", "Ёмбош" каби навларидан Фарғона, Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё вилояти деҳқонлари 70-80 центнергача ҳосил олмақда. Арпанинг "Ойқор", "Олғоли", "Қизилқўрғон", "Мавлоно" навлари ҳам яхши ҳосил бераётир. Бу навлар хорижникига нисбатан 7-10 кун эртапишарлиги, занг касалликларига, иссиққа, шўрға, қурғоқчиликка чидамлилиги билан ажралиб туради. "Замин-1" ва "Шавкат" навлари икки фаслли бўлиб, уни кузда ва баҳорда экиш мумкин.

Бу каби маҳаллий навларни ҳозирда уруғчиликка ихтисослашган фермер хўжаликлари кўпайтирмоқда. Биргина Фаллаорол туманида жорий йилда 20 та фермер хўжалиги филиалимиз билан шартнома тузиб, элита ва супер элита уруғини етиштириб бермоқда.

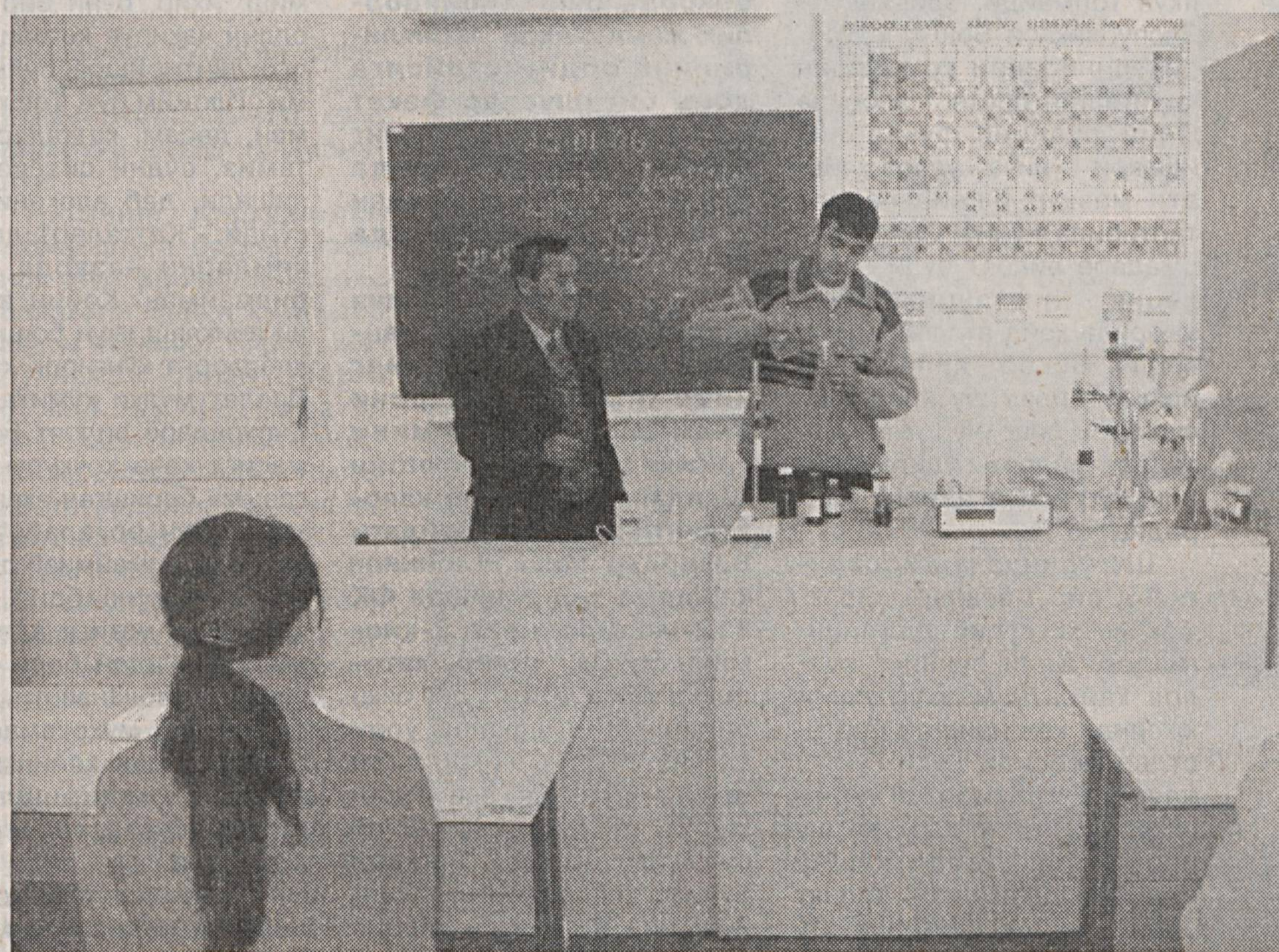
Уруғчилик билан шуғулланган фермернинг моддий манфаатдорлиги ортади. Шунинг учун бунга талабдор кўп. Аммо бу масъулятли ишни ҳамма ҳам ундамайди. Уруғчилик етиштириш учун хўжаликнинг ер-тупроқ шароити қулай, техникаси етарли, фермернинг галлачиликдаги тажрибаси юқори бўлиши керак.

Лалми худудларда табиий нам етишмаслиги боис, ҳосилдорликни ошириш қийин. Кейинги йилларда филиалимиздан лалми ерларда юқори ҳосил берадиган галланинг 16 та нави яратилди ва уларнинг бошланғич ҳамда супер элита уруғлари етиштирилаётир. Бу борада ҳам фермерлар билан ҳамкорлик яхши самара бермоқда. Лалмикор ерларда бугдойнинг «Тезпишар», «Зумрад», «Красновопад-210», арпанинг «Унумли арпа», «Нутанс» навлари парваришланмоқда.

Галлачилик ривожини уруғчилик соҳасидаги ютуқларга бевосита боғлиқ. Бу эса соҳани янада такомиллаштиришни тақозо этади.

**«Мақсадимиз — етук
мутахассислар тайёрлаш»**

— дейди Ангрен компьютер ва ахборот технологиялари касб-ҳунар коллежи директори Абдуҳаким МАМАТАЛИЕВ

Давримизни бежиз «ахборот асри», деб аташмайди. Чунки бугун замонавий алоқа коммуникациялари орқали ер юзининг исталган ҳудуди билан боғланиш ва у ерда кечаётган воқеа-ҳодисалардан бохабар бўлиш имкониятларига эгамиз. Бу эса, ўз навбатида ўсиб келаётган ёш авлод интеллектуал эҳтиёжларини қондириш ҳамда илмий, маърифий-ахлоқий дунёқарашларини шакллантиришда муҳим роль ўйнайди. Шу боис, мамлакатимиздаги оддий мактаблардан тортиб, барча даражадаги илм даргоҳларини компьютерлаштириш, интернет тизимига улаш ва бошқа ахборот воситалари билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

■ Шуқурулло ПАРПИЕВ, «XXI asr» мухбири

Биз Тошкент вилояти ўрта махсус касб-ҳунар таълими тизимидagi етакчи ўқув муассасаларидан бири — Ангрен компьютер ва ахборот технологиялари касб-ҳунар коллежида бўлганимизда, бунга яна бир қарра ишонч ҳосил қилдик. Мазкур илм даргоҳи ахборот ва коммуникация технологиялари йўналишлари бўйича вилоятда ягона ҳисобланади.

— Коллежимизда бугунги кунда 6 та йўналиш бўйича 1390 нафар ўқувчи тахсил олмақда, — дейди биз билан суҳбатда коллеж директори Абдуҳаким Маматалиев. — Талабаларимиз ахборот коммуникация технологиялари йўналиши бўйича «Ўзбекистон-Германия» ўзаро ҳамкорлик лойиҳаси бўйича электроника, дастурлаштириш ва бизнесга ихтисослашган мутахассисликларни эгаллашмоқда. Ўқувлар бугунги кун техникасининг сўнгги ютуқлари бўйича жиҳозланган дарс хоналари ва лабораторияларда олиб борилмоқда.

— Коллежнинг интел-

лектуал ва моддий-техника базаси тўғрисида батафсилроқ тўхталиб ўтсангиз...

— Ҳозирги кунда ўқув даргоҳимизда 4 нафар фан номзоди, 21 нафар бош ўқитувчи, 32 нафар катта ўқитувчи ва 24 нафар ўқитувчи-муҳандис фаолият кўрсатаяпти. 30000 дан зиёд китоб фондига эга бўлган кутубхона, замонавий спорт мажмуаси, ёзги футбол стадиони, баскетбол ва волейбол майдончалари, юз ўринли ошхона ва юз ўринга мўлжалланган ётоқхона талабаларимиз иқтиёридадир. Илм даргоҳида 50 та фан кабинети, "Pentium IV" русумли компьютер, мультимедия синфи, 2 та кимё, 3 та физика ва 2 та биология лабораториялари, инглиз, немис, рус тиллари мўлжалланган лингвистика хоналари, компьютер тренажери, икки комплекслар спорт тренажери ўқувчиларимизнинг ҳам илмий, ҳам жисмоний чиникишлари учун хизмат қилмоқда.

— Мавжуд шароит хавас қилса арзиғулик,

Эришилаётган натижалар-чи?

— Талабаларнинг коллежда олган билимларини янада мустаҳкамлаш, уларнинг ҳар томонлама етук инсонлар бўлиб етишишларига ёрдам бериш ҳамда бўш вақтларини мазмунли ўтказишларини ташкил этиш мақсадида ҳуқуқшунослик, тарих, математика-физика, компьютер саводхонлиги ҳамда бадий ҳаваскорлик тўғрисидаги фаолиятини ҳам ҳар томонлама кучайтиришга ҳаракат қилаёғимиз. Уларда ўқувчиларимиз ўз иқтидорларини мунтазам ошириб боришяпти. Масалан, Шавкат Тўйчиев физика фани бўйича республика олимпиадасида соврин-

Ўзбекистон Банклар уюшмасида "Микромолиялаш хизматлари" мавзуйда семинар бўлиб ўтди. АТБ "Микрокредитбанк", Банклараро молиявий хизмат маркази ва Савдо-саноат палатаси ҳамкорлигида ташкил этилган ушбу тадбирда Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардан тегишли муассасалар раҳбарлари, соҳа мутахассислари иштирок этдилар.

**Кун тартибида:
микромолиялаш**

■ Ўз мухбиримиз

Маълумки, "Микрокредитбанк" давлатимиз раҳбарининг 2006 йил 5 майдаги "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банкини ташкил этиш тўғрисидаги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг ушбу банк фаолиятини ташкил этиш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қаратилган қарори асосида иш бошлаган мамлакатимиздаги энг кенжа банк ҳисобланади.

Кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик, оилавий бизнес ҳамда касаначиликни ривожлантиришга ихтисослашган ушбу молия муассасаси қисқа вақт мобайнида муайян ижобий ютуқларга эриша бошлади.

Семинар иштирокчилари микромолиялаштириш соҳасида "Микрокредитбанк" ва Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси мутахассисларининг амалий кўникмаларини такомиллаштириш, хориж тажрибасига таянган ҳолда кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик, фермер ва деҳқон хўжаликларини микрокредитлаш ҳамда лизинг хизматлари кўрсатиш, тадбиркорлик субъектларига "Бизнес режа" тузиш тартиб-қоидаларини тушунтириш каби масалаларни муҳокама этдилар, ўзаро фикр алмашдилар.

Семинар якунида унинг бир қатор қатнашчиларига жойларда тадбиркорлик субьектлари учун молиялаштириш хизматларини кўрсатиш қонун-қоидалари бўйича тренинглари ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификат топширилди.

Миллий ўрмончилик дастурини ишлаб чиқиш, бу борадаги халқаро тажрибаларни омдалаштириш, тармоқнинг ҳуқуқий базасини мустаҳкамлаш, замонавий технологияларни қўллаш ҳамда соҳа мутахассислари малакасини ошириш билан боғлиқ масалалар Тошкентда бўлиб ўтган халқаро семинарда атрофлича муҳокама қилинди.

**Миллий ўрмончилик
масалаларига
бағишланди**

■ Ўз мухбиримиз

Маълумотларга кўра, Ўзбекистонда 2,5 миллион гектарга яқин ўрмонзорлар бўлиб, улар ҳар йили ўрта ҳисобда 30 минг гектарга кўпаймоқда. Лекин кучат экиш жараёнида илмий технологияларга ҳар доим ҳам қатъий амал қилинаётир. Оқибатда уларнинг бир қисми қуриб қолмоқда. Анжуманда таъкидланганидек, ҳозирги кунда ўрмон хўжалиги, қатор вазирлик, идора ва муассасалар, хусусий тадбиркорлик субъектлари тасарруфида кўп қилиб дарахтзорлар мавжуд. Уларни парваришлашни илмий асосда ташкил этиш, бу борадаги саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш, кучат етиштиришда янги технологияларни жорий этиш, ўрмон хўжалиги учун етук кадрлар тайёрлаш ва мавжуд ходимлар малакасини ошириш муҳим аҳамиятга эгадир.

Анжуманда, шунингдек, тармоқни ривожлантиришга тўсиқ бўлаётган муаммолар ҳусусида муҳим тақлиф ва мулоҳазалар билдирилди.

2005 йилда Жаҳон Соғлиқни сақлаш ташкилоти Ассамблеяси томонидан 14 июнь халқаро донорлар куни сифатида эълон қилинган эди.

Донорлар ойлиги

■ Ўз мухбиримиз

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Гематология ва қон қуйиш илмий-текшириш институти билан ҳамкорликда 14 июндан 14 июлга қадар мамлакатимизда қон топишириш ойлиги ўтказилди, ўрта умумтаълим муассасалари, олий ўқув юрларида ушбу тадбирнинг аҳамияти тўғрисида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилди. Шу муносабат билан ўтказилган матбуот анжуманида таъкидланганидек, ойлик давомида 9 мингга яқин ихтиёрий донорлар қайд этилди. Улар томонидан топширилган қоннинг миқдори 9 минг 800 литрни ташкил этган. Тадбир муносабати билан бир талай телекўрсатувлар, радиокўрсатувлар эфирга узатилди, даврий нашрларда 360 дан ортиқ мақолалар чоп этилди, аҳолининг тиббий саводхонлигини ошириш бўйича муҳим чора-тадбирлар белгиланди. Матбуот анжуманида журналистлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

ФАЛЛАЧИЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

ТАДБИР

СЕМИНАР

МАТБУОТ АНЖУМАНИ

БОШҚАЛАРНИНГ хатти-ҳаракатларини муҳокама қилаётиб, ўз хатти-ҳаракатларинингни ўйла

АҚШ ХАЛҚАРО ҲАЁТ

АҚШ

Қалтис ўйин

ёхуд ННТлар ниқоби остида хиёнатга қўл ураётганлар хусусида

Маълумки, фуқаролик жамиятининг энг асосий кўринишларидан бири — фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаруви ва жамият ҳаётида уларнинг кенг иштирокини таъминлай оладиган нодавлат нотижорат институтлардир. Сиёсий партиялар, турли жамғармалар, ассоциация ва бошқалар жамиятнинг ушбу қатламини ташкил этиб, ўзини сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий ҳаётнинг барча жабҳаларида синаб кўраётдилар. Бозор иқтисодиёти шароитида ҳар қандай давлат ННТлар фаолиятини ривожлантиришга, аввало, ижтимоий-иқтисодий жиҳатлардан келиб чиққан ҳолда ёндашади.

■ Умид АРСЛОНБЕКОВ, Шерзод ЭРАЛИЕВ

Бундай ташкилотларнинг аҳамияти шу билан ўлчанадигани, улар тижорий тизимлар нуктаи-назаридан қараганда фойда келтирмаседа, бироқ бутун бир жамиятнинг мавжудлиги ва таракқий этишида, лозим бўлганда эса, махсулотлар ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишда ҳам ўз ўринларига эга. Шунинг учун ҳам ННТлар фаолиятига дунёнинг барча мамлакатларида жиддий аҳамият берилмоқда.

Мамлакатимизда ҳам ННТлар фаолиятини ривожлантириш, уларнинг ҳуқуқий мақомини мустаҳкамлашга қаратилган қонунлар мавжуд бўлиб, уларнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва мавқеини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилаётган. Бундай ёндашув, энг аввало, фуқароларга конституцион жиҳатдан ўзаро бирлашиш, уюштириш ҳуқуқини берса, иккинчидан, турли гуруҳ ва қатламларнинг ижтимоий манфаатлари ва қизиқишларини инофдалашга хизмат қилади. Учинчидан, эса, аҳолининг сиёсий фаолиятини, ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга янада кенг-роқ имконият яратди. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, "Одамлар онгида демократик кадрларнинг мустаҳкамлашда, уларнинг сиёсий ва фуқаролик фаолиятини оширишда, мамлакатда рўй бераётган демократик ўзгаришларнинг қўламини кенгайтириш ва чуқурлаштиришда бу ташкилотларнинг ўрни ва аҳамияти бекиёсдир".

Маълумки, ҳозирги кунда инсон онги ва қалбини забт этишга қаратилган курашлар тинмаяпти. Рангли пардаларга ўралган сиёсий қарашлар, у ёки бу мамлакатнинг, миллатнинг миллий манфаатларини ерга уриш ҳисобида ўз манфаатини юқори қўётган, ерости ва ерусти бойликларини эгаллаш мақсадида ҳар қандай воситалардан фойдаланиш, афсуски, ана шу курашлар жараёнининг ёзилмаган қондаларига айланиб қолди. Бундай шароитда нишонга айланаётган мамлакатлар вайронкор ғояларга ўз миллий ғояларини қарши қаратиши кўп жиҳатдан сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотларининг уйғоқлиги ва фидойилигига боғлиқ. Бироқ шу пайтгача айрим сиёсий кучлар дунёнинг турли нуқталарида нодавлат нотижорат ташкилотлардан ўз манфаатлари йўлида шунчалар усталик билан фойдаланмоқдалар-ки, уларга турли молиявий ёрдамлар ваъда қилиб, илсиз боғлаб олмақдалар.

Хусусан, демократия масаласида АҚШ ва Фарбий Европа давлатлари турли ННТлар орқали демократик жараёнларни тезлаштириш, ислохотларни амалга оширишда ёрдам бериш,

мойишчилар кўтарган шiorлар кўпчиликлда бу ерда дарҳақиқат Американинг қўли борлигига шубҳа қолдирмапти.

АҚШнинг Қирғизистон раҳбариятига босим кўрсатиш учун айнан ННТларни танлагани балки кимгадир галати кўринар, бироқ сиёсатчилар билан бирга ННТлар ҳам муҳолифатчи бўла оладиган қўшни мамлакат шароитида Вашингтонлик стратегларнинг бу танлови мантқиққа зид эмас.

Ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий жиҳатдан жуда қийин аҳволда қолган мамлакатдаги вазиятни издан чиқариш унчалик қийин эмас. Айниқса, бу борада тажрибаси катта бўлган АҚШдеқ давлат учун. Бунинг учун бир қарашда бир-бирига алоқаси йўқдек туюлган ННТлар тармоғини ташкил этиш ва уларга маблағ етказиб беришнинг ўзи кифоя. Маълумотларга кўра, 5 миллион киши истиқомат қиладиган ушбу мамлакатда 7 мингта ННТ мавжуд.

Мамлакатнинг ҳозирги оғир аҳволга тушиб қолишида ННТларнинг ҳам роли катта бўлганини эндигина тушуниб етаётган ҳукумат ҳаракатлари халқаро ташкилотлар, айниқса, Фарб давлатлари томонидан қаттиқ танқид қилинаётганини тушуниш қийин эмас.

Грузиядаги рангли инқилоб учун Жорж Сорос томонидан оз эмас, кўп эмас, 1,5 млрд. доллар сарфланганини бир еса олайлик.

Украинадаги сайловлар жараёнида эса ушбу мамлакатта 2,5 млрд. доллар киритилганини дунёнинг қай бири нашри тилга олмайди? Еки бошқа бир мисолни олайлик. "Der Spiegel" газетасининг ёзишича, биргина АҚШ Давлат департаменти 2002 йилдан бошлаб "заргалдоқ" инқилобигача ўтган давр мобайнида Украина учун 65 млн. доллар сарфлаган. Бу ўз мақсадига эришиш йўлида қалтис ўйинларнинг биз кўраётгани, йлғаётган қирралари ҳолос, албатта.

2004 йилда Украинада рўй бераётган воқеаларни бир еса олайлик. Жамоат арбобларидан бири А.Хохлов ўшанда Фарб нотижорат ташкилотлари ва хайрия жамғармалари тизими сиёсий ҳаёт саҳнасига дадил қилиб бораётганини таъкидлаётган, вақти келганда улар ташкилий жиҳатдан хавфли қуролга айланиши мумкинлиги ҳақида огоҳлантирган-ди. Масалан, ўша пайтда Верховная Рада (парламент) даражасида USAID, АҚШ собик конгрессменлари ассоциацияси, Олий ҳуқуқ консорциуми (АРД) ва бошқа бир қатор халқаро ташкилотлар томонидан молиялаштирилган турли дастурлар билан кечмоқда. Америкаликлар мазкур ҳарбий база учун тўланадиган ижара пули миқдорини кўпайтиришни истамаётган бир пайтда Вашингтон яна ўзининг, айтиш мумкинки, анъанавий қуроли ННТлар фаолиятини ўз мақсадларига бўйсундириш ниятларидан қайтмаяпти. Масалан, "Фуқаролар коррупцияга қарши" ҳуқуқни муҳофаза қилиш маркази гўё авиабаза хусусидаги музокараларнинг бориши, умуман ижара пулининг қай мақсадларга ишлатилаётганини тўғрисидаги давлатлараро музокаралар жараёнининг оммага ошкор этилишини талаб қилишнинг ўзи галати ҳол, албатта. Лекин ушбу ННТ намойиш ўтказиш учун танлаган вақт ва жой, шунингдек, на-

Маркс ЮСУПОВ коллажи

Куни-кеча Қирғизистонда рўй бераган қутилмаган воқеа буни яққол исботлаб турибди. 11 июль куни Қирғизистон Миллий хавфсизлик хизмати АҚШнинг ушбу мамлакатдаги элчихонаси ходимлари Каку Кимара ва Пол Политесларни "маҳаллий нодавлат ташкилотлар билан ноўрин алоқалар қилганликда" айблаб, республика ҳудудидан чиқариб қўришга қарор қилди. Маълум бўлишича, дипломатлар АҚШ махсус хизмати ходимлари бўлишган.

билан яқинлашиш, рус тилига давлат мақомини бериш тарафдори бўлган сиёсий кучларга овоз берган бўлса, Украина фарбидоғилар НАТО ва Европа Иттифоқи билан интеграциялашув сиёсатини маълумловчилар томонидан турдилар. Ана шундай ихтилофлар, мамлакатдаги тарқоқлик оқибатида партиялар ҳанузгача янги ҳукумат ва парламентни шакллантира олмаяпти. Президент ва ҳукумат ўртасида пайдо бўлиши мумкин бўлган зиддиятларни, қонунчилик оид тортишувларни бартараф этадиган конституциявий суд аъзоларини тайинлаш масаласи ҳам ярим йилдан бери пайсалга солинаёпти. Хулусан, Украинада ҳокимиятсизлик юзага келди. Агар бугун янги ҳукумат тузилган тақдирда ҳам, мамлакатни мавжуд сиёсий ва иқтисодий инқироздан олиб чиқишга талаявқ кетди. Бундай ҳолатда эса, асосий қийинчилик биринчи навбатда оддий фуқаролар, ишчи-хизматчилар, тадбиркорлар билан эмас, асосий ҳокимият бўлиши мумкин бўлган ННТлар қўли билан мақсадга эришилмаётгани эса, энг ачинарли ҳолат, албатта.

Қирғизистондаги хорижий маблағлар ҳисобига кун кечиратган ННТлар ҳақида ҳам ана шундай фикр билдириш мумкин. Аҳолини фақат кўча намойишларига, норозилик чиқишларига ундаш уларнинг асосий машғулотига айланиб қолди. Оқибатда "Демократия ороли" шимол ва жанубга бўлинди. Бузғунчи ННТлар фаолиятини қутдириш бундай хатарни тушунган Қирғизистон ҳукумати ниҳоят уларнинг айрилигини епишга мажбур бўлганини кузатувчилар таъкидламоқдалар. Бундай миллиардлар халқаро келтириш мумкин. Бу эса ана шундай ҳаракатлар ортида тур-

ташкilotларнинг молиявий фаолияти, хусусан, уларга ажратилаётган хорижий маблағлар устандан давлат назоратини кучайтиришдан иборат ва унга мувофиқ партия ҳамда сиёсий ташкилотларни хориждан молиялаштиришини тўхта-тиш. Ҳукуматнинг бундай тезкор чоралари АҚШ ва Европа Иттифоқини жиддий ташвишга солиб, улар Россияни демократияни бўғишда айблаб, жавоб чоралари кўриш билан ҳам таҳдид қилдилар.

Маълумотларга кўра, бугунги кунда Россияда гуманитар ва ҳуқуқни ҳимоя қилиш дастурларини молиялаштиришга жамғармалардан ташқари, Европа Иттифоқининг 1 миллионли ва АҚШнинг 50 миллион долларга яқин маблағига эга бўлган дастурлари "фаол" ишламоқда. Россия ҳукумати мамлакатда фуқаролар эркинлигига ҳеч қандай таъийк бўлмаганини бот-бот таъкидлаётганига қарамай, миссионерлар ушбу давлатда ўз фаолиятларини чеклаш ниятида эмаслар. Шу нарса яққол кўзга ташланмоқдаки, "Бегараз" хорижий грантлар муайян давлатнинг бирор-бир муаммосини ҳал этишга кўмаклашиш, оғрикли нукталарга маълум вақт давомида эмас, балки ушбу давлатдаги вазиятни унчаликлаб ўрганиш, пайти келса, издан чиқариш ишларига сарфланмоқда. Дастлаб Грузия, кейин Украина ва Қирғизистонда кенг жараёнлар, инқилобий силсилалар бекорорлик, қарамлик, мустақилликни бой беришдан бошқа ҳеч нарса эмаслигини яна бир қарра амалда исботлади.

Албатта, бугун дунёда демократияни рад этадиган ёки уни тан олмайди-ган давлатнинг ўзи йўқ. Лекин Юртбошимиз таъбири билан айтганда, барча мамлакатлар учун, уларга хос хусусият ва аломатларини ҳисобга олган ҳолда, бирдек мос келадиган яққол ягона — универсал демократия модели йўқ ва бўлиши мумкин эмас. Уни экспорт қилиш ва четдан туриб зуравонлик билан жорий этишнинг ўзи айнан демократия табиатиға зиддир. Лекин шунга қарамай, айрим сиёсий кучлар ўзларнинг геосиёсий ва геоиқтисодий манфаатлари йўлидан қайтмаётдилар. Ваҳоланки, жамият ва ҳаёт тарзи фарб демократик ан-

дозаларидан анча фарқ қиладиган мамлакатларда демократияни жорий этиш жараёнларини суний тезлаштиришга уриниш фалокатларга олиб келишини исботлади.

Узоққа бормаёлик. Ироққа ғ-ғарбона демократияни тиқштириш аянчли оқибатларга олиб келганини жаҳон жамоатчилиги бежиз таъкидламаётди. Ана шундай бир пайтда террордан безилла қолган халқнинг диктатор Саддам Ҳусайн бошқарув йилларини кўмсаётганини айрим ОАВлари тез-тез тилга олаяпти. Расмий маълумотларга қараганда, уруш бошланган 2003 йил мартдан шу бугунгача 120 мингдан ортиқ (норасмийси бундан 2-3 баробар кўп) тинч фуқаро ҳалок бўлган. Ҳар кун иртача 20-30 мартаба рўй бераётган террорчилик ҳужумларининг адоғи кўринмаяпти. Террорнинг кучайишига текканга тегиб, тегмаганга кесак отаётган коалиция аскарларининг ўзлари ҳам сабабчи бўлиб қолмоқдалар. Абу-Ғрайб қамоқхонаси ва Хадитадаги қийноқ ва қирғинбаротни кўя турайлик. Энг ёмони, улар ор-номусли, ифбатли араб қизларининг номусига ҳам тегмоқдалар. Жаҳон ахборот агентликларининг хабар беришича, коалиция аскарларининг бир гуруҳи 14 ёшли ироқлик қизнинг аввал номусига тегиб, кейин уни ва оила аъзоларини отиб ташлашган. Афғонистонда ҳам шунга ўхшаш ҳодисалар тез-тез тақрорланаётгани хусусида бонг урилаяпти.

Ҳўш, ана шундай демократияни том маънодаги демократия деб аташ мумкинмикин? Айрим йирик давлатлар қўлаётган бундай усуллар сиёсатчи ва таҳлилчиларни "бефарқ қолдирмайпти, албатта. Таниқли америкалик сиёсатшунос Збигнев Бжезинскийнинг фикрича, дўстликнинг анъанавий ришталари билан боғланган мамлакатларнинг Вашингтон сиёсатини очикчасига танқид қила бошлаганликлари бугун объектив фикрлай оладиган америкаликларда хавотир уйғотибди аниқ. Чунки сайёрамизнинг қатор минтақалари, хусусан, Шарқий Осиё, Европа, Латин Америкаси давлатларининг Қўша Штатлар билан ҳамкорлики четлаб ўтувчи минтақавий альянслари фаолият ироқмоқда. АҚШда геосиёсий узоқлашув эса, дунё тартиботида доимий ва хавфли чизиларнинг пайдо бўлишига олиб келиши мумкин. Ҳўзининг ҳаддан ташқари кучли қудрати ва бойлиги туйфайли мамлакат яна маълум вақт давомида ва тарихий тажрибаларга танманган сиёсатини юритиши мумкин, албатта. Бироқ аниқ ҳолат унинг яққолини қилишига, мамлакат ҳудудида қўпуровчиликлар қўламининг кучайишига, халқаро нуфузининг барбод бўлишига олиб келиши мумкин, дейди Збигнев Бжезинский. Таёқ билан ари усини тўзатиб қўйиб, мен ўз танлаган йўлимдан қайтмайман, дейиш давлат раҳбарининг ўта ноқобиллигига муносиб мисол бўла олади.

Дарҳақиқат, Бжезинский таъкидлаганидек, империявий сиёсат, ўздан бошқаларни менсимаслик оғир оқибатларга олиб келадиган тарихий ҳақиқатдир. Шумер ва Аккад, Бобил, Миср, Юнонистон ва Рим империялари тақдирини, янги тарихдаги Наполеон ва Гитлер юришлари, коммунистик блок ва собик иттифоқнинг кулаши бунга ёркин мисол бўла олади. Америка демократиясининг асосчиларидан бири Томас Жефферсон ўз даврида: "Ҳеч бир мамлакат жаҳон афкор оммасини чинакам ҳурмат қилмасдан туриб, ўз муаммоларини еча олмайди", деб бежиз айтмаганди.

